

Tygodnik Gospodarczy PIE

5 października 2023 r.

Polska na drodze do osiągnięcia celów Cyfrowej Dekady 2030

6. miejsce

w UE zajmuje Polska pod względem dostępu do cyfrowej dokumentacji medycznej

20 proc.

globalnej produkcji półprzewodników ma znajdować się w Europie do 2030 r.

o 7 pkt. proc.

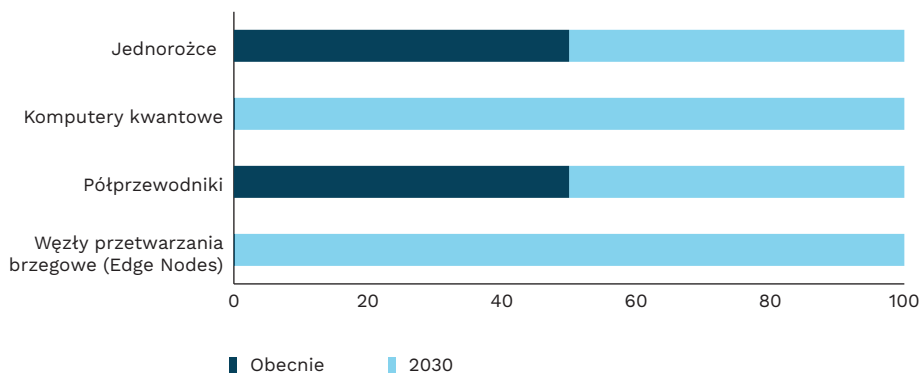
wzrósł odsetek firm w Polsce oferujących szkolenia z zakresu ICT dla swoich pracowników

► **Polska odnotowała postęp na drodze do osiągnięcia celów Cyfrowej Dekady 2030** – wynika z raportu opublikowanego przez Komisję Europejską. Raport zawiera zestaw wskaźników monitorujących poziom cyfryzacji w krajach UE i jest istotną zmianą istniejącego od wielu lat badania DESI (indeks gospodarki cyfrowej i społeczeństwa cyfrowego). Zmiana jest o tyle istotna, że wraz z przyjęciem decyzji ustanawiającej Program Polityki Cyfrowej Dekady 2030 (2022/2481) rola DESI została zwiększona – od ilustrowania stanu cyfryzacji do narzędzia zarządzania procesem digitalizacji w poszczególnych państwach członkowskich.

► **Wśród nowych wskaźników, nieobecnych w poprzednich edycjach DESI, najlepszy rezultat Polska osiągnęła w zakresie dostępu do dokumentacji e-zdrowia (86 proc.), znacznie przewyższając unijną średnią (72 proc.).** Zajmujemy pod tym względem 6. miejsce w UE, a do lidera brakuje tylko 9,4 pkt. proc. Wysoki wynik jest rezultatem utworzenia Portalu Pacjenta oraz wprowadzenia e-recept. Natomiast w nowym DESI usunięto m.in. wskaźnik „otwarte dane”, w którym Polska zajmowała jedną z czołowych – czwartą – pozycję.

► **Niestety, dane dotyczące podstawowych umiejętności cyfrowych plasują Polskę poniżej średniej UE. W 2021 r. 43 proc. osób posiadało co najmniej podstawowe umiejętności cyfrowe przy 80-proc. celu Cyfrowej Dekady.** Warto zaznaczyć, że Polska zarejestrowała wzrost odsetka przedsiębiorstw zapewniających szkolenia z zakresu ICT o 7 pkt. proc., zmniejszając dystans do lidera o prawie 5 pkt. proc.

Wykres 1. Stopień zrealizowania wybranych celów Cyfrowej Dekady (w proc. wartości docelowej)

Źródło: opracowanie własne PIE na podstawie danych KE.

► **Nowe ambicje Komisji Europejskiej obejmują cele krajowe, ale także cele na poziomie całej wspólnoty do osiągnięcia w 2030 r.** KE planuje, aby w Unii znajdowały się trzy komputery kwantowe. W realizacji tego celu mają pomóc różne projekty, m.in. EuroQCS-PL prowadzony przez Poznańskie Centrum Superkomputerowo-Sieciowe. Kolejny z nowych celów zakłada, że w Europie będzie 498 tzw. jednorożców (czyli startupów wycenianych na 1 mld USD), podczas gdy obecnie jest ich 249, z czego 11 polskich. Innym celem jest, aby 20 proc. światowej produkcji półprzewodników znajdowało się w Europie, przy

obecnej produkcji na poziomie 10 proc. Polska może przyczynić się do realizacji tych celów i wzmocnienia pozycji UE, a KE zwraca uwagę, że nasze dotychczasowe działania powinny być kontynuowane.

► **Nowy sposób mierzenia postępów w cyfryzacji pokrywa się z rekomendacjami zawartymi w publikacji PIE.** Jak wskazywaliśmy, dotychczasowa metodologia DESI nie odzwierciedlała rzeczywistych procesów stojących za zmianami w cyfryzacji, przez co krajom trudno było zmienić pozycje w rankingu. Mimo że Polska jest jednym z krajów najszybciej doganiających europejskich liderów, to w dotychczasowych rankingach zajmowała 24. pozycję, gdyż w rankingu szeregującym tylko na podstawie całkowitych wyników postęp był niewidoczny. Obecna prezentacja stanu postępu cyfryzacji krajów członkowskich lepiej oddaje rzeczywisty progres, ponieważ uwzględnia zmiany na przestrzeni lat i relacje ze średnią unijną.

(KŁ)

Uniwersytety Trzeciego Wieku aktywizują seniorów

552

UTW funkcjonowały w Polsce
w roku akademickim 2021/2022

87 tys.

wyniosła liczba słuchaczy UTW
w roku akademickim 2021/2022

84 proc.

słuchaczy UTW to kobiety

► **W roku akademickim 2021/2022 funkcjonowały w Polsce 552 Uniwersytety Trzeciego Wieku (UTW), które wzięły udział w badaniu statystycznym GUS.** Historia UTW w Polsce rozpoczęła się w 1975 r. W pierwszych dwudziestu latach działalności UTW były zjawiskiem marginalnym (w 1995 r. było ich niespełna 20). Dopiero w XXI wieku nastąpił zdecydowany rozwój ich działalności. Największa część z nich to podmioty, które rozpoczęły działalność w latach 2006-2010 (37 proc.) lub 2011-2015 (31 proc.).

► **Własnego biura nie posiada 80 proc. Uniwersytetów Trzeciego Wieku, a pomieszczeń do zajęć czy prowadzenia wykładów ponad 81 proc. Prawie połowa UTW ma podpisane porozumienie o współpracy lub patronacie z uczelnią.** Dotyczy ono przede wszystkim wsparcia dydaktycznego (56 proc.), naukowego (35 proc.) lub udostępniania lokali (28 proc.). UTW współpracują też z podmiotami zewnętrznymi, przede wszystkim samorządami (88 proc.) oraz instytucjami kultury (63 proc.), a także organizacjami pozarządowymi (53 proc.). Znaczna część współpracuje również ze szkołami lub przedszkolami (42 proc.) lub innymi UTW (37 proc.).

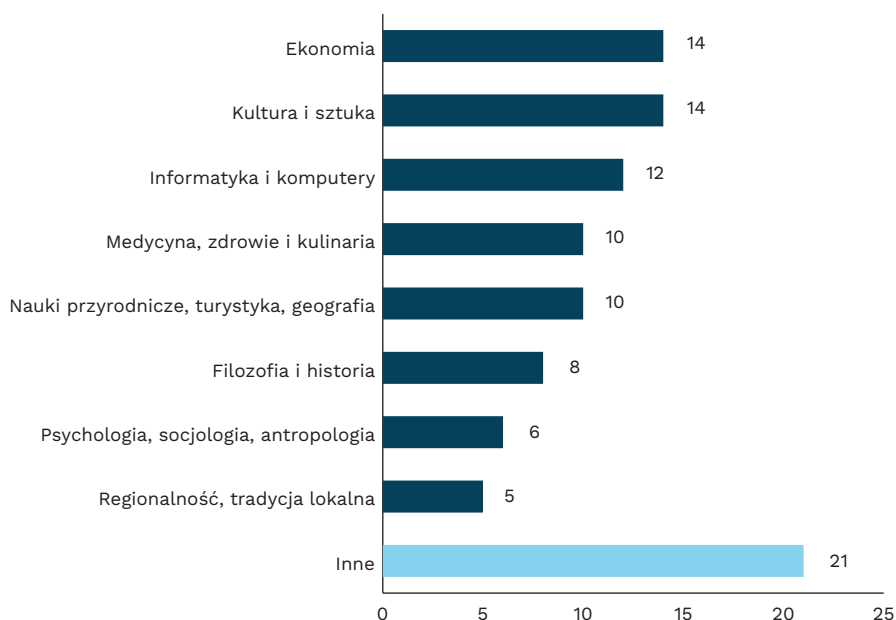
► **W roku akademickim 2021/2022 UTW utrzymywały się głównie z opłat słuchaczy oraz dotacji ze środków samorządowych.** Ponad 3/4 UTW działających w Polsce wskazywało czynniki utrudniające prowadzenie działalności. Wśród nich najczęściej wymieniano niewystarczające środki finansowe (66 proc.) oraz zbyt niskie dochody słuchaczy utrudniające im wnoszenie opłat (49 proc.).

► **Głównymi celami działalności UTW są: stworzenie słuchaczom możliwości aktywnego spędzania czasu, kształcenie lub poszerzanie wiedzy słuchaczy oraz rozwijanie zainteresowań.** Bardzo istotne w działalności UTW jest upowszechnianie zdrowego stylu życia i ułatwienie słuchaczom nawiązywania kontaktów towarzyskich. **Oferta programowa UTW jest zróżnicowana pod względem formy oraz zakresu tematycznego.** W roku akademickim 2021/2022 działania edukacyjne, aktywujące i integracyjne, które UTW organizowały dla słuchaczy, obejmowały wykłady i seminaria (88 proc.), zajęcia regularne (82 proc.), imprezy kulturalno-artystyczne (79 proc.) oraz działania społeczne na rzecz potrzebujących (50 proc.). Najczęściej wykłady dotyczyły ekonomii (14 proc.) oraz kultury i sztuki (14 proc.).

► **Wykłady lub zajęcia regularne dla słuchaczy UTW w roku akademickim 2021/2022** prowadziło 9,8 tys. osób. Wśród nich dominowali nauczyciele akademicki (2,2 tys.), eksperci i specjaliści w określonej dziedzinie nauki (1,1 tys.) oraz lektorzy języków obcych (1,0 tys.). UTW do współpracy i dzielenia się wiedzą zapraszają również pasjonatów, czyli osoby posiadające specjalistyczną wiedzę.

► **W roku akademickim 2021/2022 słuchaczami UTW było 87 tys. osób.** Wyraźną większość stanowiły kobiety (84 proc.). Słuchacze UTW są zwykle w wieku 60-79 lat (83 proc.). Prawie połowa z nich ma wykształcenie średnie (49 proc.), a 35 proc. – wyższe. Większość słuchaczy UTW to emeryci (89 proc.). Działalność UTW to ważny element polityki senioralnej wpisujący się w ideę społeczeństwa opartego na wiedzy i koncepcji uczenia się przez całe życie oraz wychodzący naprzeciw potrzebom starzejącego się polskiego społeczeństwa.

Wykres 2. Wykłady i seminaria UTW według obszarów tematycznych (w proc.)

Źródło: opracowanie własne PIE na podstawie danych GUS.

(UKG, AS)

Komisja Europejska wszczyna postępowanie antysubsydjne przeciwko producentom chińskich samochodów elektrycznych

► **Komisja Europejska (KE) oskarża Chiny o sztuczne zaniżanie cen aut elektrycznych.** Ustalenia KE mogą otworzyć drogę do wprowadzenia retorsji handlowych w postaci ceł antysubsydjnych (standardowe cło na EVs wynosi 10 proc.). Szacuje się, że w latach 2016-2022 Pekin przekazał producentom aut wsparcie na łączną kwotę 57 mld USD.

► **Udział chińskich samochodów elektrycznych w rynku europejskim wynosi obecnie 8 proc., a do 2025 r. ma wzrosnąć do 15 proc.** Chińskie firmy, jak Great Wall Motor, SAIC czy

57 mld USD

wynosi łączna wartość subsydiów otrzymanych przez producentów EVs w Chinach

8 proc.

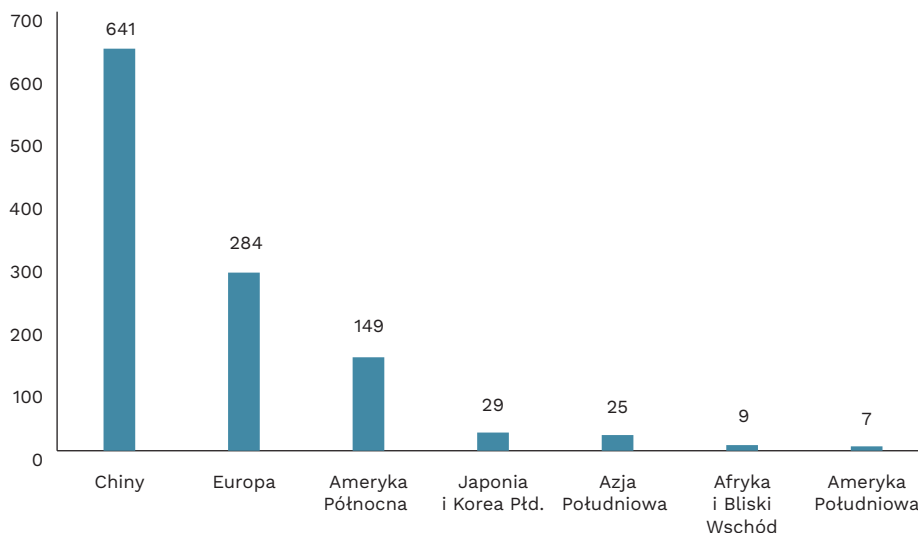
wynosi udział chińskich aut elektrycznych w rynku UE

641 tys.

wyniosła sprzedaż aut elektrycznych w Chinach w sierpniu 2023 r.

BYD, dokonując agresywnej ekspansji na rynki europejskie, w czym, poza subsydiowanymi kredytami, pomagają im m.in. niższe koszty pracy, tańsza energia czy preferencyjne warunki dzierżawy gruntów. Szczególnie narażone na chińską konkurencję są Niemcy i Francja – najwięksi producenci aut elektrycznych w UE, których udziały w rynku europejskim w I kwartale 2023 r. wyniosły odpowiednio 22 proc. i 16 proc.

Wykres 3. Sprzedaż aut elektrycznych na świecie w sierpniu 2023 r. (w tys. sztuk)

Źródło: opracowanie własne PIE na podstawie [S&P Global](#).

► **Chiny są największym producentem i konsumentem aut elektrycznych na świecie.** Ich udział w globalnej sprzedaży w 2022 r. wyniósł 60 proc., podczas gdy UE – 21 proc. i USA – 8 proc. W samym sierpniu 2023 r. w Chinach sprzedano 641 tys. aut elektrycznych (wobec 284 tys. w całej Europie i 2328 w Polsce). Taki wolumen sprzedaży pozwala chińskim producentom osiągać korzyści skali i znacząco obniżyć koszty jednostkowe produkcji. Jednocześnie stają się doświadczonymi i innowacyjnymi producentami EV. To tworzy naturalne przewagi chińskiego sektora nad konkurencją międzynarodową. KE w ramach postępowania musi stwierdzić, w jakiej mierze te czynniki, a w jakiej udzielane subsydia odpowiadają średnio za cenę chińskich modeli niższą od europejskich producentów o 20 proc.

► **Cła antysubsydjne będą miały w sobie też ukryte koszty dla UE.** Cła antysubsydjne mogłyby dotknąć pośrednio też europejskie i zagraniczne firmy, które produkują w Chinach samochody elektryczne, np. Renault czy BMW. Jednocześnie ostra reakcja władz chińskich na informacje o wszczęciu postępowania sugeruje, że, w zależności od konkluzji KE, Europa i Chiny mogą stanąć przed perspektywą wojny handlowej. Takie słowa są jednak szantażem gospodarczym ze strony Chin – subsydia wynaturzają konkurencję międzynarodową i cła mają na celu wyrównać szanse na rynku europejskim dla wszystkich podmiotów. Ponadto, dla Brukseli problematyczna może być kwestia polityki klimatycznej. Ograniczenie napływu tanich chińskich aut elektrycznych zwiększy koszt redukcji emisji gazów cieplarnianych.

(DK)

Globalny renesans energetyki jądrowej

59

wielkoskalowych reaktorów o łącznej mocy 78 GW ma powstać w krajach UE i Wielkiej Brytanii w najbliższych 20 latach

ponad 4-krotnie

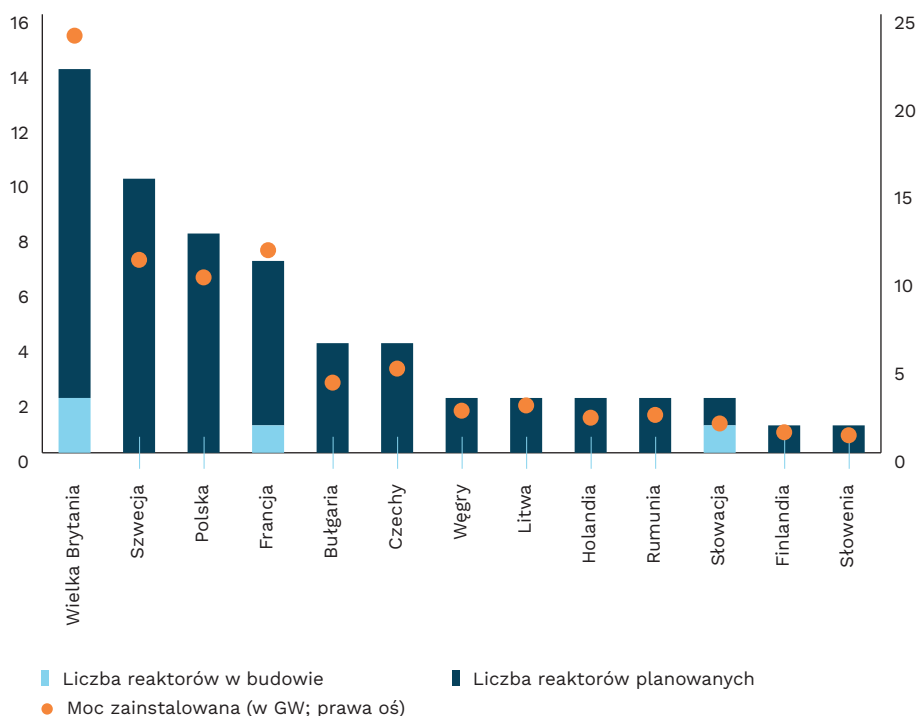
(z 5 proc. do 22 proc.) ma wzrosnąć udział energetyki jądrowej w strukturze zużycia energii elektrycznej w Japonii do 2030 r.

873 GW

może wynieść łączna moc zainstalowana energetyki jądrowej na świecie w 2050 r. według MAEA

► We wrześniu tego roku pracę wznowił japoński reaktor Tahakama 2. Znajdujący się w prowincji Fukui reaktor PWR o mocy 780 MWe to 12. jednostka, która została ponownie przyłączona do sieci w ramach wznowiania działania energetyki jądrowej w Japonii po awarii w **Fukushimie**. Obecnie energetyka jądrowa zaspokaja ok. 5 proc. japońskiego zapotrzebowania na energię elektryczną, ale według planów rządu, dzięki włączeniu do sieci kolejnych reaktorów, udział energii jądrowej ma wzrosnąć do 20-22 proc. Wraz z rozwojem OZE pozwoli to zmniejszyć dominujące obecnie w Japonii zużycie paliw kopalnych – w 2022 r. Japonia pozyskiwała 34 proc. energii elektrycznej z gazu, 32 proc. z węgla i 4 proc. z ropy i produktów pochodnych.

Wykres 4. Budowane i planowane wielkoskalowe reaktory jądrowe w krajach EU-27 i Wielkiej Brytanii (w sztukach – lewa oś i GW mocy zainstalowanej – prawa oś)

Uwaga: dane za kwiecień 2023 r. zaktualizowane dla Polski i Szwecji o najnowsze postępy i zapowiedzi według stanu na październik 2023 r.

Źródło: opracowanie własne PIE na podstawie [World Nuclear Association](#).

► **Renesans przeżywa także europejska wielkoskalowa energetyka jądrowa. Mimo że obecnie reaktory są w budowie tylko w 2 krajach UE (Słowacja i Francja) i Wielkiej Brytanii, to wraz z reaktorami zapowiedzianymi i planowanymi liczba ta rośnie do 59 (45 w UE-27), co przekłada się na łączną moc zainstalowaną ok. 78 GW (54 GW dla UE-27 bez Wielkiej Brytanii)¹. Szacunki te mogą być znacząco wyższe, gdy dodamy także**

¹ Obecna moc zainstalowana w UE i Wielkiej Brytanii to łącznie ok 102 GW.

zapowiadane w wielu krajach Europy inwestycje w reaktory SMR, których budową zainteresowane są m.in.: Polska, Rumunia, Francja, Wielka Brytania, Belgia, Bułgaria, Czechy, Dania, Estonia i [Szwecja](#).

► **Zmiana w globalnym podejściu do energetyki jądrowej znajduje swoje odzwierciedlenie w prognozach.** W 2022 r. Międzynarodowa Agencja Energii Jądrowej (MAEA) drugi rok z rzędu od awarii w Fukushima podwyższyła prognozy mocy zainstalowanej. Według scenariusza pozytywnego, moc zainstalowana w elektrowniach jądrowych w 2050 r. wyniesie 873 GW, co jest ponad dwukrotnym wzrostem w stosunku do 2023 r. (370 GW).

(AJ)

Rząd USA tymczasowo uniknął zamknięcia

45 dni

od uchwalenia tymczasowego finansowania pozostaje Kongresowi USA na przyjęcie projektu budżetu, aby uniknąć zamknięcia rządu

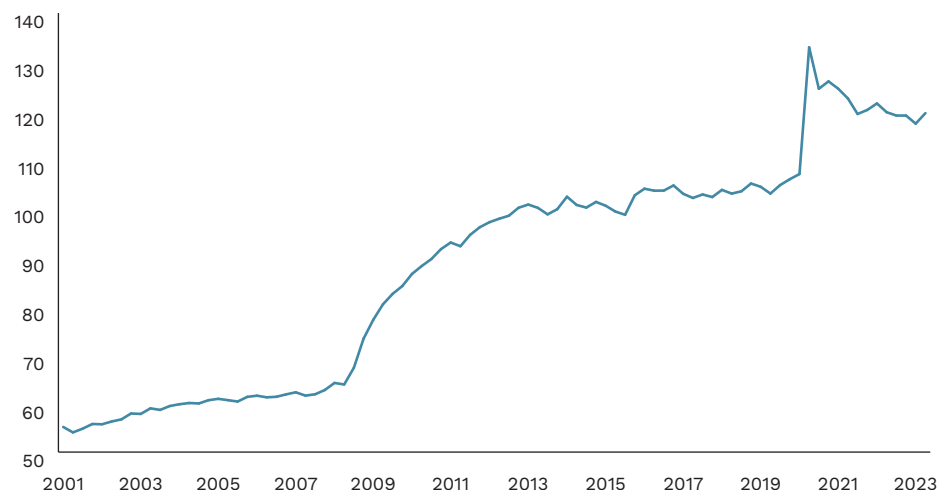
► **Kongres USA w ostatniej chwili przyjął tymczasowy projekt budżetu i uniknął zamknięcia rządu (government shutdown).** 30 września – dzień przed rozpoczęciem nowego roku fiskalnego – Parlament Stanów Zjednoczonych wypracował tymczasowe porozumienie dotyczące finansowania rządu, co zapewni finansowanie na najbliższe 45 dni.

► **Aktualne rozwiązanie jest tymczasowe – na wypracowanie ostatecznego projektu budżetu Kongres ma czas do 19 listopada.** W przeciwnym wypadku instytucje rządowe, które nie są niezbędne dla bezpieczeństwa i podstawowego funkcjonowania państwa, zostaną pozbawione finansowania. Oznacza to niewypłacanie pracownikom wynagrodzeń i ich tymczasowe zwolnienia.

o 0,02 proc.

shutdown z przełomu lat 2018 i 2019 obniżył PKB w 2019 r.

Wykres 5. Dług publiczny USA (proc. PKB)

Źródło: opracowanie własne PIE na podstawie danych Fed, Macrobond.

► **Brak porozumienia ws. budżetu wynika m.in. z niezgody co do wsparcia finansowego Ukrainy w wojnie z Rosją.** Niższa izba parlamentu – Izba Reprezentantów – jest pod kontrolą Republikanów, którzy sprzeciwiają się dotychczasowej skali wsparcia Ukrainy. Spotyka się to ze sprzeciwem Senatu, w którym większość mają Demokraci, oraz prezydenta

Bidena. Tymczasowo wypracowane porozumienie zakłada brak wsparcia finansowego dla Ukrainy. Ten temat będzie przedmiotem dalszej dyskusji podczas uchwalania ostatecznego projektu budżetu.

► **Zamykanie rządu ma negatywny wpływ na bieżącą sytuację gospodarczą, lecz długoterminowe efekty bywają niewielkie.** CBO szacuje, że ponad miesięczny *shutdown* na przełomie lat 2018 i 2019 obniżył kwartalny wzrost PKB odpowiednio o 0,1 proc. i 0,2 proc. w IV kwartale 2018 r. i w I kwartale 2019 r. To głównie efekt spadku konsumpcji spowodowanego przez tymczasowe zwolnienia i niewypłacanie pensji pracownikom instytucji rządowych. Późniejsze wypłaty zaległych wynagrodzeń zwiększyły jednak PKB o 0,1 proc. zarówno w III, jak i IV kwartale 2019 r. W rezultacie zamknięcie rządu łącznie obniżyło PKB USA zaledwie o 0,02 proc. w całym 2019 r.

► **Ostateczny efekt zamknięcia rządu na gospodarkę zależy jednak od części budżetu, której nie uchwalił Kongres.** Danske Bank wskazuje, że najdłuższy w historii USA *shutdown* z przełomu lat 2018-2019 dotknął mniej pracowników, niż zamknięcie rządu w 2013 r. To efekt uzyskania porozumienia przy części składowych budżetu. Wówczas Kongres nie zgadzał się w 7 z 12 części budżetu. W tym roku dojście do porozumienia może być trudniejsze – dotychczas Kongres nie uchwalił żadnej z ostatecznych części projektu budżetu.

(DS)

Twitter częściej wprowadza dezinformację niż inne portale

8,7 proc.

kont na X (Twitterze) w Polsce, Słowacji i w Hiszpanii regularnie publikuje posty będące dezinformacją

365 tys.

wyniosła liczba wpisów szerzących dezinformację na temat wyborów na Słowacji w pierwszych dwóch tygodniach września

► **Komisja Europejska wskazuje, że Twitter jest najczęstszym medium, za pomocą którego przekazywane są tzw. fake newsy. Nieprawdziwe treści często spotykamy także na Facebooku, TikToku i Instagramie.** TrustLab, na zlecenie KE, opublikował raport o dezinformacji na największych platformach społecznościowych w Hiszpanii, Słowacji i Polsce. Badanie objęło serwisy: Facebook, X (Twitter), Instagram, TikTok, Youtube i LinkedIn. TrustLab przeanalizował 6 tys. reprezentatywnych postów na tematy związane z wyborami, polityką, wojną w Ukrainie czy pandemią COVID-19.

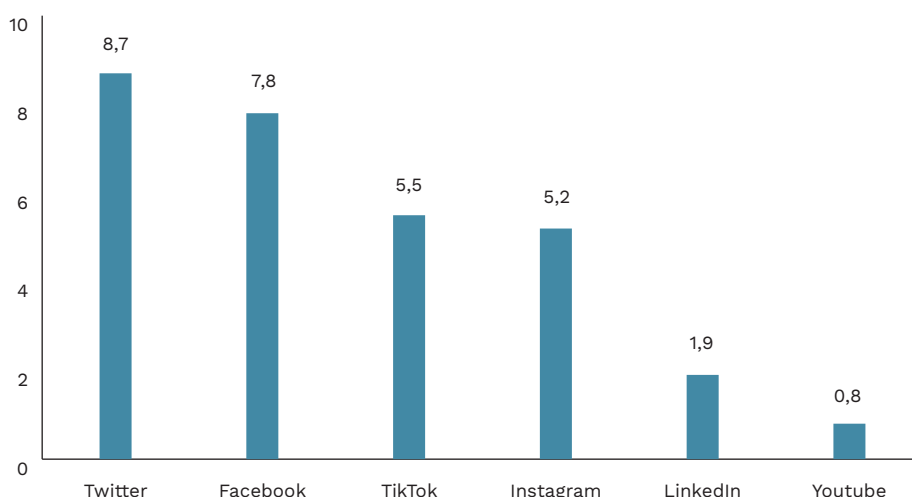
► **X (Twitter) przekazuje największą liczbę nieprawdziwych informacji.** Na portalu znajduje się także najwięcej kont regularnie publikujących dezinformację. TrustLab wskazuje, że prawie 9 proc. kont z próby regularnie publikuje *fake newsy* dotyczące wrażliwych treści. Podobne wyniki osiąga Facebook – odsetek wynosi 7,8 proc. Nieco lepiej wypadają TikTok i Instagram – wyniki są zbliżone do 5,0-5,5 proc. Najmniej fałszywych informacji pojawia się w serwisach Youtube i LinkedIn.

► **Fałszywe treści uzyskują wysokie zasięgi.** Treści na Twitterze przyciągają prawie 2 razy więcej uwagi (tzw. *relative post engagement*) niż prawdziwe wiadomości. Potwierdzają to wcześniejsze badania – akademicy z Dartmouth College wskazali, że nieprawdziwe wiadomości rozprzestrzeniły się na Twitterze nawet 6 razy szybciej niż prawdziwe. To ewenement wśród portali – w przypadku pozostałych platform czas spędzany na czytaniu prawdziwych wiadomości był porównywalny do śledzenia *fake newsów*. Szczególnie mało angażujące są fałszywe treści na TikToku.

► **Dodatkowym problemem są dysproporcje wśród liczby obserwujących.** Konta, które regularnie publikowały dezinformację na Instagramie miały więcej obserwujących niż konta z autentycznymi postami. Na innych platformach nie wskazano tej prawidłowości.

Wykres 6. Udział kont regularnie publikujących dezinformacyjne treści w social mediach w badanej grupie w Słowacji, Hiszpanii i Polsce (w proc.)

Źródło: opracowanie własne PIE na podstawie danych TrustLab.

► **Fake newsy wpływają na kształt europejskiej polityki.** Organizacja [Reset](#) w pierwszych dwóch tygodniach września zidentyfikowała w social mediach 365 tys. nieprawdziwych postów związanych z wyborami na Słowacji. 15 proc. z nich pochodziło z kont związanych z rosyjską propagandą. Rozpowszechnianie dezinformacji w social mediach szczególnie mocno uderza w państwa uboższe – istotnie przyczyniło się np. do [ludobójstwa w Mjanmie](#) czy [rozruchów religijnych w Sri Lance](#).

► **Walkę z dezinformacją utrudnia polityka platform internetowych.** Od maja 2023 r. Twitter nie respektuje Kodeksu Postępowania Platform Cyfrowych. UE twierdzi, że portal będzie musiał przestrzegać nowej, restrykcyjnej ustawy o usługach cyfrowych, tzw. Digital Services Act (DSA). Wszystkie inne duże platformy podjęły działania mające na celu ograniczenie dezinformacji – komisarz wzywa Elona Muska do podjęcia podobnych inicjatyw, a w przeciwnym wypadku UE skłonna jest nałożyć karę w wysokości do 6 proc. globalnych przychodów firmy.

(TM)

Zapominalstwo drenuje nasz portfel – ile tracimy na modelu subskrypcyjnym?

► **Wraz z postępującą cyfryzacją coraz popularniejszym sposobem płatności staje się model subskrypcyjny.** W modelu tym klient w regularnych odstępach czasu dokonuje zapłaty w zamian za dostęp do produktu bądź usługi. W tym rozwiązaniu powszechną praktyką jest możliwość lub przymus powiązania karty płatniczej z wybranym przez klienta abonamentem, tak aby płatność była dokonywana automatycznie. Może być to wygodne rozwiązanie, dzięki któremu klient nie musi pamiętać ani tracić czasu na to, by co miesiąc „ręcznie” opłacać subskrypcję.

► **Jednak wiele firm wykorzystuje swoich klientów, którzy zapominają o wyłączeniu abonamentu, z którego przestali korzystać.** Wykorzystywana jest nadmierna pewność

---

nawet o 200 proc.

mogą zostać zwiększone przychody firm oferujących subskrypcje przez nieuwagę klientów

---

250 proc.

więcej wydają klienci na usługi subskrypcyjne, niż im się wydaje

klientów co do tego, że anulują subskrypcję, gdy nie będzie im potrzebna. Często proponowana przez firmy architektura wyboru stawia na potrzebę aktywnej rezygnacji z usługi. Dodatkowo proces ten bywa utrudniany i mało wygodny. Jakie są tego skutki?

► **Nieuwaga może zwiększać przychody sprzedawców od 14 proc. do ponad 200 proc.**

Tak wynika z badań [Liran Einav, Benjamin Klopock i Neale Mahoney](#). Do swoich szacunków wykorzystali dane pochodzące z kart płatniczych, które z różnych powodów musiały ulec wymianie (najczęściej ze względu na upływ terminu ważności). Wymiana karty powiązana jest z potrzebą aktywnego odnowienia subskrypcji, ponieważ nowe karty mają inne numery niż numery zapisane u dostawców usług i produktów. Badacze odnotowali, że miesiące wymiany kart wiążą się ze znacznie większą stopą rezygnacji z subskrypcji.

► **Konsumenci nie są do końca świadomi swoich wydatków na subskrypcje. Realne wydatki są o 250 proc. większe niż ich własne szacunki.**

Przeciętna szacowana miesięczna suma wydatków w tym modelu wyniosła 89 USD, natomiast średnie rzeczywiste wydatki wyniosły 219 USD – wynika z [badania ankietowego](#) przeprowadzonego w Stanach Zjednoczonych. Niedoszacowania te mogą wynikać nie tylko z roztargnienia klientów, ale również z tego, że automatyczna zapłata jest znacznie mniej bolesna w odczuciach niż zapłata, której dokonujemy osobiście. W konsekwencji klienci nie są świadomi skali swoich wydatków.

► **Konsumenci są częściowo świadomi swoich słabości i błędów.**

74 proc. ankietowanych uważa, że łatwo jest zapomnieć o posiadaniu subskrypcji i nadal za nią płacić. A 42 proc. ankietowanych przyznało, że zapomniało, iż wciąż płaci za nieużywane już subskrypcje. [Inne badania](#) sugerują, że klienci są świadomi swoich przyszłych błędów i mniej chętnie decydują się na system automatycznego odnawiania subskrypcji. Dyskusja na temat regulacji tego obszaru i czynienia go bardziej prokonsumenckim pozostaje otwarta.

(MW)

Autorzy: Adam Juszcak, Urszula Kłosiewicz-Górecka, Dominik Kopiński, Krystian Łukasik, Tomasz Mądry, Dawid Sułkowski, Anna Szymańska, Michał Wielechowski

Polski Instytut Ekonomiczny

Polski Instytut Ekonomiczny to publiczny *think tank* ekonomiczny z historią sięgającą 1928 roku. Jego obszary badawcze to przede wszystkim makroekonomia, energetyka i klimat, handel zagraniczny, foresight gospodarczy, gospodarka cyfrowa i ekonomia behawioralna. Instytut przygotowuje raporty, analizy i rekomendacje dotyczące kluczowych obszarów gospodarki oraz życia społecznego w Polsce, z uwzględnieniem sytuacji międzynarodowej.

Wydarzenia i dane przedstawione w niniejszej publikacji pochodzą i bazują na źródłach zewnętrznych, stąd nie gwarantujemy ich poprawności. Mogą one być ponadto niekompletne albo skrócone. Wszystkie opinie i prognozy zawarte w niniejszej publikacji są wyrazem oceny ekspertów PIE w dniu ich publikacji i mogą ulec zmianie bez zapowiedzi. Niniejszy dokument jest jedynie materiałem informacyjnym do użytku odbiorcy.

© Copyright by Polski Instytut Ekonomiczny